

se despre așa ceva. În schimb, știu că primul ministru, de exemplu, este cuplat atunci când se alege cine să fie "cancelar de justiție", dar, în primul rând, el răspunde de cel pe care îl numește ministru de justiție.

S.C.: Am vorbit puțin mai înainte despre felul în care a apărut funcția de "cancelar de justiție". Mai este ceva ce ai vrea să adaugi la aceasta? Ai spus că funcția a apărut deja la începutul secolului XVIII.

G.L.: Da, era pe vremea lui Carol al XII-lea.

S.C.: Pe vremea când el se afla în România...

G.L.: Da, fără îndoială că acolo se afla, da. Este, desigur, adevărat, deși eu aș fi spus că se afla în Turcia, dacă m-aș fi gândit mai mult, dar el a fost, de fapt, atât în Turcia, cât și în România. Se afla în România atunci?

S.C.: Bender este o zonă locuită de români și care, pentru o anumită perioadă, a fost pradă de război a Turciei.

Octavian Ciupitu: Numele românesc al acestei localități este Tighina.

S.C.: Fostul președinte al României, Emil Constantinescu este născut acolo.

G.L.: Unde se află aceasta?

O.C.: Se află în Moldova de est, care este azi o republică proprie, partea de vest a Moldovei se află în continuare în cadrul statului care se numește România., turcii erau ocupanți, prezența lor acolo nu era mai îndreptățită decât cea a lui Carol al XII-lea.

G.L.: Da? N-am știut. Interesant!

O.C.: Carol al XII-lea devenise pe atunci prizonier la turci în zona aceea, la marginea orașului Tighina, într-o zonă numită Varnița, unde și-a clădit o curte regală. Atunci a avut nevoie de un fel de controlor la Stockholm, care să verifice că legile sunt respectate. Atunci s-a inventat funcția aceasta de "cancelar de justiție".

S.C.: În Suedia se obișnuiește să se spună că sarmalele sunt de origine din Turcia, ceva ce este imposibil, deoarece ele conțin carne de porc. Turcii, musulmani, nu mănâncă carne de porc. În schimb, românii, care sunt ortodoksi, mănâncă carne de porc.

O.C.: Carol al XII-lea a învățat acolo să gătească atât chiftelute, cât și sarmale, pe care le-a introdus în Suedia.

S.C.: În plus, au venit multe alte elemente de decor folcloric de acolo în Suedia. De exemplu, cum se cheamă floarea de dovleac...?

O.C.: Kurbits. Elementul acesta decorativ, popular în Suedia pe atunci, provine, se pare, tot de prin zona aceea.

G.L.: Așadar, este situat în Moldova. Sunt moldovenii un popor de sine stătător?

O.C.: Nu. Este ca provincia Scandia față de Suedia. Este aceeași limbă, același popor, aceeași istorie, doar că diferiți ocupanți, fie ei ruși, austrieci, turci sau ce-au mai fost, au încercat să desprindă zona aceasta.

"Am fost și eu amestecat într-un mic proiect pe vremea mea la Ministerul de Justiție, ceea ce a dus la o călătorie în România, ca să punem bazele unei colaborări între Ministerul de Justiție de aici și cel de acolo."

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

S.C.: Moldovenii au o limbă foarte plăcută. Te emotionezi când îi auzi vorbind azi, căci este limba marelelui scriitor, Ion Creangă, din secolul XIX.

O.C.: Limba de acolo nu a urmat chiar aceeași dezvoltare cu cea din România, căci fuseseră îngrădiți de ruși în timpul ocupației sovietice.

G.L.: Mi-ați povestit, așadar, câteva lucruri despre funcția mea, despre care, mai devreme azi, nici nu știusem!

S.C.: Ne bucură aceasta. Să continui cu întrebările: cine se poate adresa cancelarului de justiție?

G.L.: O pot face toți cei care locuiesc în Suedia. Chiar și lume care locuiește în afara Suediei mi se poate adresa, numai că lucrul acesta nu s-a

Silvia Constantinescu îi prezintă lui Göran Lambertz CURIERUL ROMÂNESC.

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

întâmpnat până acum în practică. Așadar, oameni care locuiesc în țara aceasta, persoane particulare.

S.C.: Când este vorba despre "delegatul de justiție-justitieombudsmannen", orice persoană, indiferent de cetățenie, i se poate adresa acestuia, poate să ceară să se uite pe acte publice, ș.a.m.d. Este același

lucru valabil și pentru "cancelarul de justiție"?

G.L. Desigur! Sarcinile mele de lucru sunt definite în funcție de domeniile de răspundere, nu în funcție de ce persoane sunt atinse de aceste probleme. Dacă este vorba de o reclamație împotriva unei autorități publice suedeze, atunci eu o primesc și o cercetez, nu pornind de la cine a scris-o, ci pornind de la ce s-a întâmplat și dacă autoritatea respectivă se află în domeniul meu de răspundere.

S.C.: Cum știu oamenii că ți se pot adresa?

G.L.: De fapt, ei nu prea știu așa de ușor, ci doar dacă citesc despre această autoritate publică în ziare, sau dacă au auzit despre ea la televiziune sau la radio. Pe urmă, în practică ei știu că se pot adresa "cancelarului de justiție" prin a întreba la altă autoritate publică, sau la un avocat.

S.C.: Voi, ca autoritate, nu faceți reclamă acestei funcții?

G.L.: Nu, nu facem.

S.C.: În școală, în cadrul materiei "cunoștințe despre societate", copiii suedezi învață ce drepturi și îndatoriri au și cui să se adreseze. Dar aici vin destul de mulți imigranți. Ei nu au aceeași pregătire și nu știu, adesea, la cine să se adreseze.

G.L.: Așa este. Dar, activitatea mea este, așa cum obișnuiesc să spun uneori, "extra-ordinară". Există adesea autorități publice care sunt mai apropiate, la care să te adresezi în primul rând. Cred că, într-un fel sau altul, află că la "cancelarul de justiție" (justitiekansler - JK) te poți adresa cu cereri de despăgubire și cu reclamații împotriva autorităților. Dar mai cred și că foarte mulți oameni, care sunt nemulțumiți ca urmare a unui contact cu o autoritate publică, nu știu că se pot adresa "cancelarului de justiție". În schimb, cred că "delegatul de justiție - JO" este, desigur, mai cunoscut. Eu cred că cei mai mulți copii învață la școală că există "delegatul de justiție - JO" și, dacă ești nemulțumit sau ești tratat greșit de către o autoritate publică, atunci te poți adresa oricând la "delegatul de justiție - JO". Eu consider că lucrul acesta este bun, deoarece "delegatul de justiție" este cel la care trebuie să te adresezi în primul rând dacă ești nemulțumit de o autoritate publică. Tocmai în domeniul reclamațiilor împotriva autorităților este mai bine să te adresezi la "delegatul de justiție - JO" decât la "cancelarul de justiție - JK", deoarece noi avem cu mult mai puține resurse în ceea ce privește asemenea probleme.

S.C.: Suedia a intrat acum câțiva ani în UE. S-a schimbat funcția ta în vreun fel din cauza aceasta?

G.L.: Nu în mod special. În parte, da, deoarece eu, cum spuneam, primesc pretenții de despăgubire care sunt îndreptate împotriva statului și au apărut un anumit număr de pretenții de despăgubiri, ca urmare a faptului că noi, în Suedia, am încălcat regulile Comunității Europene, CE, în multe feluri, fără să fi știut exact că am făcut-o.